

Ö. KOVÁCS JÓZSEF

A kollektivizálás társadalmi hatásai

Az erőszakos kollektivizálást olyan társadalomtörténeti eseménynek értelmezem, amelynek három karakterisztikus tényezője érvényesült: traumatikus, nagy társadalmi tömböt érintett, és hosszú távú, struktúraváltoztató hatása lett. A jelenlegi konferencia témája szempontjából különösképpen az utóbbi fontos. Ezek a változások „alulról” és „felülről” motivált történések, struktúraváltások, egyéni és kollektív cselekvések a politikai határvonalaktól jelentős mértékben eltérnek. Az előadásomban arra is törekszem, hogy a hagyományos fogalmakat (át)értelmezzem. Ennek során elsősorban a kortársak viselkedését, alkalmazkodó ellenállási formáit, összességében a társadalmi gyakorlatot állítom középpontba. A kollektivizálást tágabb kontextusba helyezve, a közép-kelet-európai vidéki változások tükrében elmondható, hogy a társadalmi árat igazán a dekollektivizálás, a rendszerváltozás során lehetett felmérni.